

MARKEDSVURDERING FOR LANDBRUGSPRODUKTER

Februar 2019

MARKEDSUDSIGTER FOR LANDBRUGSPRODUKTER

Indhold	Side
INDHOLD OG SAMMENDRAG	2
MARKEDSVURDERING FOR LANDBRUGSPRODUKTER	3
Landbrugets bytteforhold	3
Mælke markedet	3
Markederne for svine- og oksekød	4
Afgrodemarkederne	5
Gødning, bekæmpelsesmidler, brændstof mv.	6
Renter	6
PRISFORVENTNINGER	7
DEFINITIONER	8

SAMMENDRAG

2019 – et år med udsigt til ”normalisering” af priserne

Efter et usædvanligt 2018 præget af tørke og meget lave svine- og minkpriser, er der udsigt til priser i nærheden af et ”normalår” på de største landbrugsprodukter.

Prisen på mælk er i øjeblikket nogenlunde stabil. Det skyldes, at der er tilnærmelsesvis balance mellem produktion og forbrug på det globale mælke marked. Som følge heraf ligger mælkeprisen tæt på prisen i et ”normalår”. Med udsigt til let stigende mælkeproduktion i blandt andet EU og på New Zealand i løbet af 2019, kan mælkeprisen forventes at falde lidt i andet halvår 2019.

Prisen på svinekød og smågrise foretog et kraftigt cyklisk dyk i 2018, efter næsten rekordhøje niveauer i 2017. Da tørken i 2018 samtidig medførte stigende foderpriser, blev svineproducenternes bytteforhold kraftigt forringet. Det forringede bytteforhold lægger en dæmper på svineproduktionen, og som følge heraf ventes svineproducenterne at opleve en cyklisk optrend i svinepriserne gennem 2019.

Prisen på korn steg kraftigt i 2018 som følge af tørken og vanskelige produktionsvilkår i Sortehavsregionen, der begrænsede produktionen. På trods heraf er der fortsat store kornlagre, hvilket forventes at medføre sivende priser gennem 2019 til et ”normalt” niveau, når vi kommer frem til ny høst.

De største **usikkerhedsfaktorer** med potentiale til at ændre markedsvurderingen anses pt. at være Kinas import af fødevarer, udbredelse af svinepest i EU, dollarkursen, vejret og et hårdt ”Brexit”.

Publikationen er udarbejdet af:

Erhvervsøkonomisk chef Klaus Kaiser (Sektor, ansvh.)	Seniorkonsulent Nikolaj Kleis Nielsen (Svin)
T +45 8740 5175	T +45 8740 5154
M +45 2013 5175	M +45 3035 0316
E kak@seges.dk	E nikn@seges.dk

Konsulent Arne Munk (Mælk)	Seniorkonsulent Ove Lund (Afgroder)
T +45 8740 5240	T +45 8740 5479
M +45 2334 7369	M +45 2026 6121
E arm@seges.dk	E ovl@seges.dk

Næste ordinære udgave af Markedsvurdering for landbrugsprodukter udkommer september 2019.

MARKEDSVURDERING FOR LANDBRUGSPRODUKTER

Landbrugets bytteforhold

Landbrugets bytteforhold er afgørende for landbrugets konjunkturer og indkomst.

Det samlede bytteforhold for landbruget faldt i 2018, men blev afløst af en stabilisering i slutningen af året. Det skyldes primært en positiv udvikling i planteproducenteres bytteforhold.

I 2019 ventes landbrugets samlede bytteforhold at stige moderat, særligt i andet halvår. Der vil være forskel på de enkelte driftsgrenes bytteforhold. Mens stigningen drives af svineproducenterne, ventes mælkeproducenterens bytteforhold nogenlunde stabilt, og planteavlernes at falde lidt.

Mælke markedet

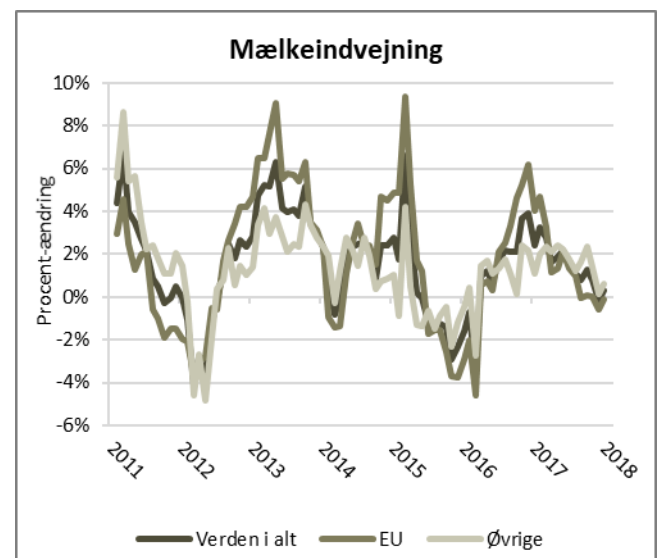
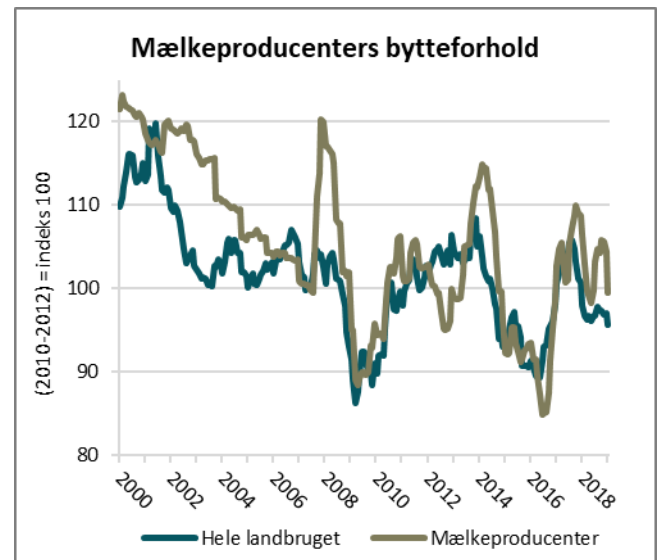
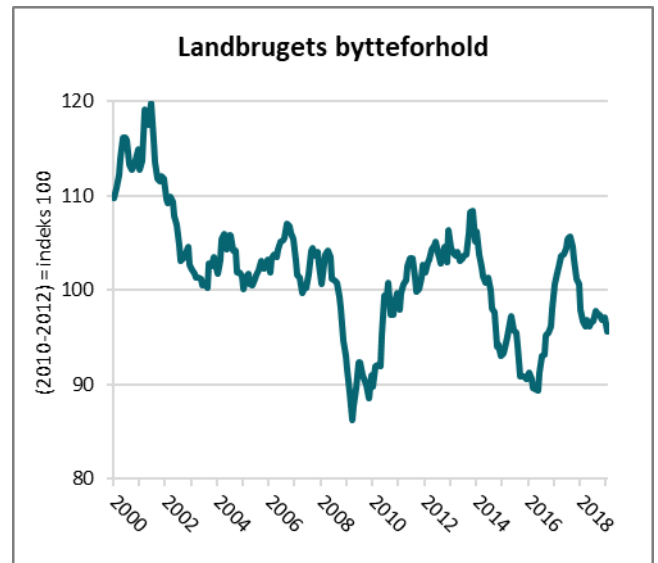
Mælkeproducenterens bytteforhold har kredset om et neutralt niveau gennem 2018, dog med en svag tendens til fald op imod årsskiftet. I 2019 forventes bytteforholdet at forblive på et nogenlunde neutralt niveau, dog med en lidt svagt faldende tendens i andet halvår.

Mælke markedet er generelt set tæt på balance på nuværende tidspunkt. Væksten i den indvejede mængde mælk på globalt plan svarer omtrent til væksten i efterspørgslen efter mælk, som typisk ligger mellem 1 og 2 pct. om året.

Det dækker dog over, at mælkeproduktion og -eksport fra store producenter som EU, New Zealand og Australien er stagneret. Derimod er mælkeproduktionen og -eksporten steget i USA, dog i aftagende grad.

Samtidig er de store EU-lagre af skummetmælkspulver blevet nedbragt. Lagrene blev bygget op gennem interventionsopkøb i 2015 og 2016. EU ønskede på daværende tidspunkt at understøtte mælkeprisen, der faldt kraftigt på grund af Ruslands importforbud mod fødevarer fra blandt andet EU samt ophævelsen af mælkekvoteerne, der medførte øget mælkeproduktion.

Gennem 2018 blev der solgt ud af EU-lagrene, så der nu kun resterer en ganske beskedne mængde. Lagernedbringelsen understøtter priserne på samme måde som en nedgang i produktionen, da det reducerer det samlede

udbud af mælkeprodukter.

Importen af mælkeprodukter er især stor i Kina og Sydøstasien, og vokser stabilt i store importlande som Mexico og Japan.

Den omtrentlige balance i mælke markedet ventes at fortsætte langt ind i 2019, hvorfor der forventes en nogenlunde stabil mælkepris i nærheden af prisen i et "normalår". Samtidig forventes det dog, at produktionen i EU og især på New Zealand stiger gennem 2019, hvilket kan medføre let faldende priser i andet halvår 2019.

De største usikkerhedsfaktorer er Kinas import, som undertiden viser store udsving, samt et eventuelt hårdt "Brexit".

Markederne for svine- og oksekød

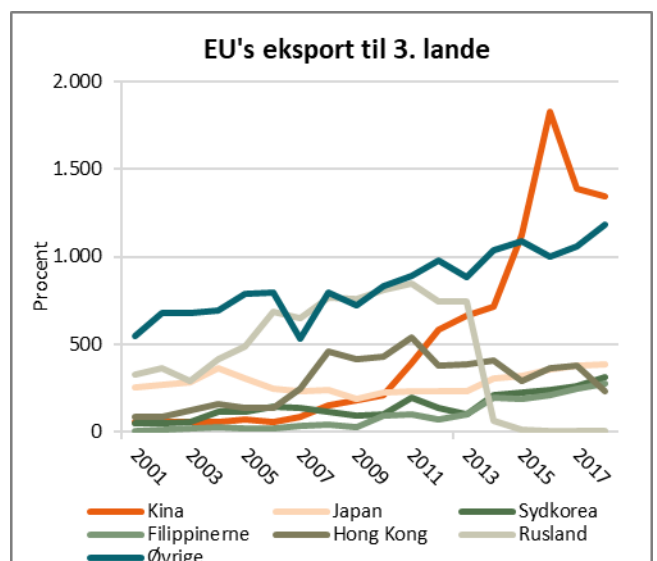
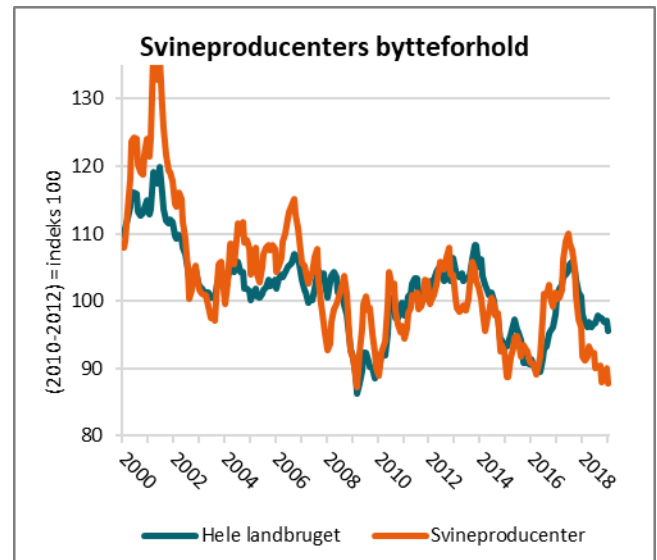
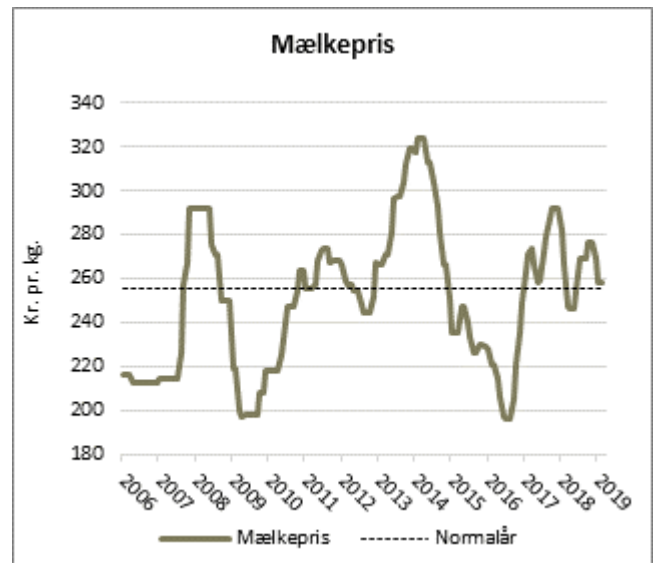
Svinekød. Svineproducenternes bytteforhold faldt kraftigt i 2018, men har stabiliseret sig siden slutningen af året. I 2019 forventes et gradvist stigende bytteforhold.

En stor global produktion af svinekød medfører fortsat et vist prispress på svinekød. EU's produktion af svinekød ventes dog at falde i 2019 som en reaktion på lave svinepriser i 2018. Det bekræftes af aktuelle svine-tællinger fra EU, der viser en nedgang i svinebestanden. Spanien og Frankrig er undtagelser, men generelt falder bestanden af både avlssøer og slagtesvin.

På eksportmarkederne udenfor EU er der fortsat prispress fra en stigende produktion i blandt andet USA, Canada og Brasilien. Den dårlige økonomi i svineproduktionen i 2018 begrænser dog stigningen, og med fald i svinebestanden i EU er en vigtig forudsætning til stede for en stigende notering for svin.

En anden vigtig forudsætning er eksporten af svinekød ud af EU, hvor Kina vejer tungt. Eksporten til Kina ventes at stige som følge af nedslagtning af søer i Kina på grund af svinepest. De kinesiske forbrugere har i nogen grad udskiftet svinekød med fjerkræ og oksekød, men en vis tilbagevenden til svinekød forventes. Ligeledes kan den indgåede frihandelsaftale mellem EU og Japan betyde stigende eksport fra EU til Japan i løbet af 2019.

Foderpriserne ventes at falde frem mod høst 2019, hvilket sammen med en stigende svine-/smågrispris op i mod prisen i et "normalår" understøtter en forbedring af

svineproducenternes økonomi.

Efterspørgslen efter markedsbaserede smågrise er normalt højest i de første to kvartaler, hvor slagtesvineproducenterne, særligt i Tyskland og Polen, efterspørger grise, som vil være klar til slagteriet i den normale højprisperiode i sommermånederne.

De største usikkerhedsfaktorer for svineprisen er Kinas import, som undertiden viser store udsving, udbredelse af svinepest i EU samt et eventuelt hårdt "Brexit".

Oksekød. I 2018 blev der i alt slagtet 470.471 kvæg, hvilket svarer til en stigning på godt 4 pct. fra 2017. Det øgede antal slagtninger var især drevet af slagtninger af kviekalve og køer. I 2018 blev der således slagtet 14 pct. flere kviekalve og 6 pct. flere køer.

Stigningen i antal slagtninger i 2018 kan delvist begrundes med tørken, men bør også ses i lyset af, at 2017 var et år med relativt få slagtninger. En konsekvens af det øgede antal slagtninger var, at priserne på oksekød var pressede.

Afgrødemarkederne

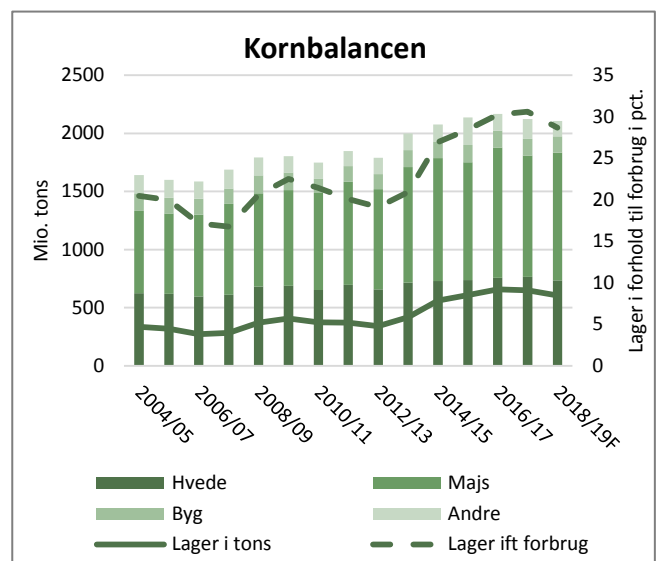
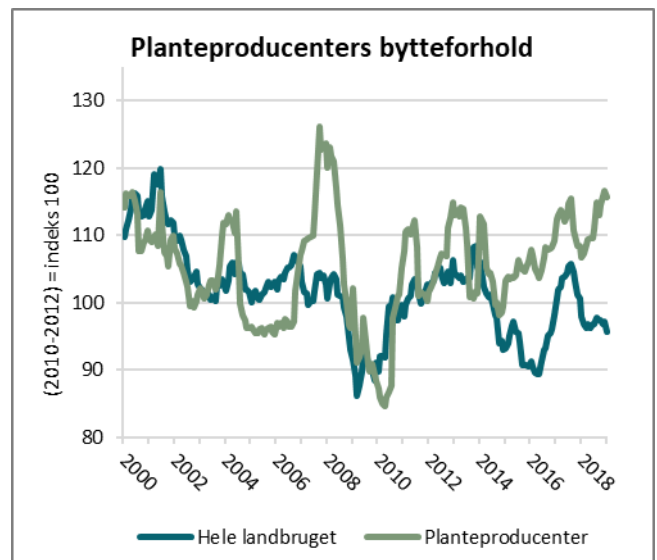
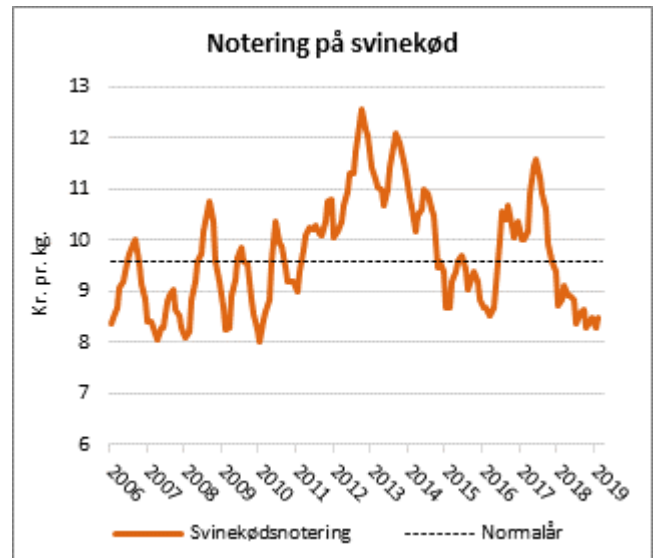
Planteproducenternes bytteforhold steg pænt i 2018 i takt med generelle prisstigninger på afgrøder. Hovedårsagen var lavere produktion under tørken i Nordvesteuropa og vanskelige produktionsvilkår i Sortehavsområdet, som er en af de største kornproducerende regioner.

På trods af de vanskelige produktionsvilkår i 2018 forventes der fortsat store globale kornlagre. Markedet vil således fortsat være velforsynet med korn. Medvirkende hertil er en meget stor produktion og eksport af majs ud af USA, som delvist kan erstatte korn som foder. Samtidig er proteinindholdet i korn højere på grund af tørken, hvilket nedbringer sojaandelen i færdigblandinger.

Selvom kornbalancen viser et lille fald i lagerbeholdning i forhold til forbruget, er niveauet for lager/forbrugsforholdet fortsat højt. Det giver et pres nedad på priserne.

Kornpriserne og bytteforholdet ventes derfor at falde i løbet af 2019, og med ny høst forventes priserne at nå ned på et mere "normalt" niveau.

De største usikkerhedsfaktorer for kornpriserne er vejret i de store kornproducerende regioner.

Rapsprisen ligger meget konstant på et forholdsvis lavt niveau. Der er ikke umiddelbart tegn på prisstigning på kort sigt, da der er et stort udbud af konkurrerende vegetabiliske olier, især palmeolie, og der vil gå et stykke tid før lagerbeholdningerne er reduceret tilstrækkeligt. Der ventes derfor fortsat lave priser på mellemlangt sigt. Markedet for biodiesel har dog potentiale til at påvirke rapsprisen.

Sojaprisen oplevede en kort opblomstring i 2018 som følge af store opkøb fra Kina, en dollarstigning og dårlig høst i Argentina. Det fortog sig dog i andet halvår, og siden har priserne ligget relativt lavt. På trods af en nedjustering af lagerne er de fortsat store og ventes at holde priserne på et uændret lavt niveau i første halvdel af 2019. Største usikkerhedsfaktor er dollaren, hvor en stigning vil sende sojaprisen op, for eksempel afledt af tøbrud i handelskrigen mellem Kina og USA.

Kartoffeludbyttet, lagrene og kvaliteten blev ramt af sidste års tørke, og ikke kun i Danmark. Det har understøttet priserne. Lagrene af spisekartofler rækker kun til første kvartal, og prisen er høj. Først i tredje kvartal er der igen danske kartofler på markedet, og priserne vil afhænge af vækstbetingelserne.

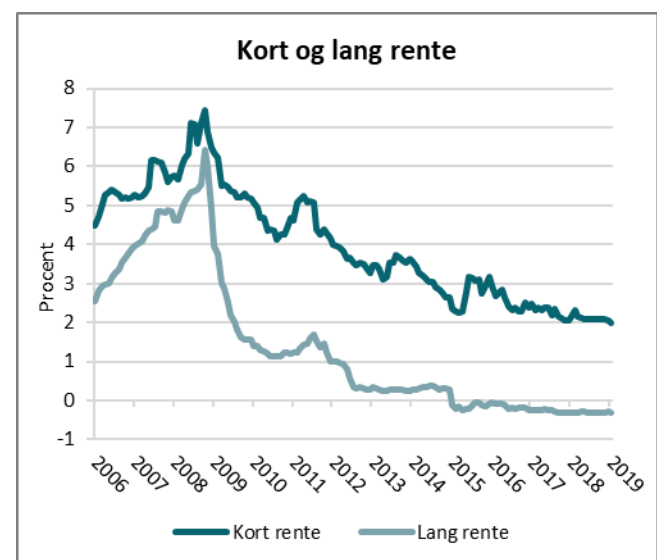
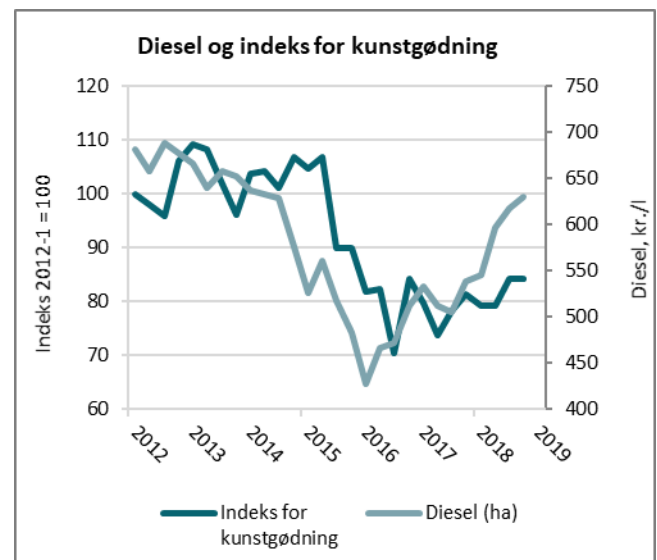
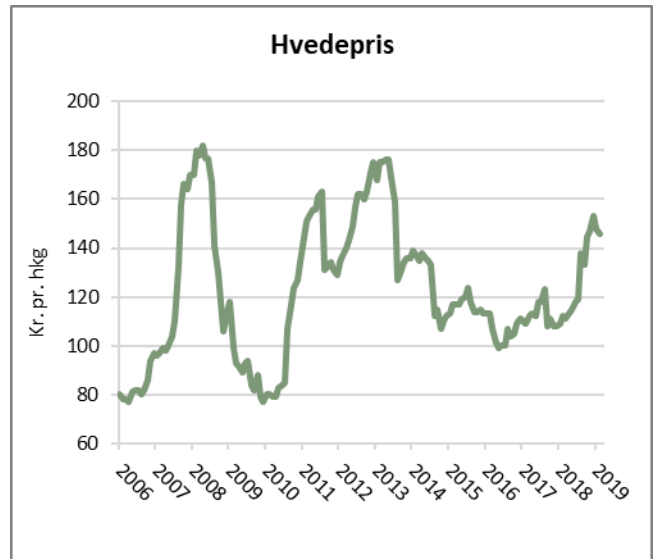
Gødning, bekæmpelsesmidler, brændstof m.v.

Gødningsprisen for en 21-3-10 er steget til 290-300 kr./hkg i februar 2019. Der kan findes gødning fra blandt andet Rusland til ca. 15 kr. lavere, men på bekostning af kvaliteten. Normalt følger prisen på gødning prisen på naturgas, men aktuelt er priserne afkoblet. Prisen på **diesel** forventes at toppe ud omkring de nuværende niveauer, og priserne på **bekæmpelsesmidler** forudsættes nogenlunde uændrede i forhold til 2018-niveaue.

Renter

Den globale vækst er let aftagende, især afledt af svagere vækst i EU og Kina. I USA har væksten derimod været stabil. Hovedscenariet for prisudsigterne er en fortsat moderat, positiv vækst i den globale økonomi, uden antræk til stigende inflation af betydning.

Både de korte og de lange europæiske renter, herunder danske renter, ligger fortsat på et meget lavt niveau, og det forventes at fortsætte året ud. ECB's opkøbsprogram er ophørt fra årsskiftet, men ECB sætter formentlig tidligst renterne op i 2020. Det afhænger dog af, om vækst og inflation tiltager i Euro-området. Kronen er stærk, og der ventes ro om de danske valutaeserver og renter.

PRISER

Tabel A: Prisforventninger

	Gns. 2004-2014	2015	2016	2017	2018	Normalår
Bytteforhold						
Hele landbruget	101	94	93	103	97	-
Mælkeproducenter	103	93	90	106	103	-
Svineproducenter	101	92	96	104	91	-
Planteproducenter	102	105	107	112	111	-
Mælkeproduktion						
Mælkepris, konv. (kr./kg. standard mælk)	2,47	2,34	2,15	2,75	2,68	2,60
Mælkepris, konv. (kr./kg. EKM)	-	2,29	2,10	2,69	2,63	2,55
Mælkepris, økologisk (kr./kg. standard mælk)	2,99	3,22	3,39	3,68	3,42	3,35
Mælkepris, økologisk (kr./kg. EKM)	-	3,14	3,31	3,59	3,37	3,27
Mælkeydelse pr. ko, konv. (stigning i pct. pa.)	-	4,00	1,00	2,00	2,00	-
Mælkeydelse pr. ko, øko. (stigning i pct. pa.)	-	4,00	1,00	2,00	1,00	-
Oksekødsproduktion						
Oksekød – ældre køer (281-300)	15,19	18,75	17,51	17,81	18,92	17,31
Svinekødsproduktion						
Svinekød (afregningspris, kr./kg.)	10,15	9,95	10,39	11,34	9,21	10,50
30 kg beregnet smågris (kr./stk.)	351	339	371	402	326	380
7 kg beregnet smågris (kr./stk.)	205	196	217	237	181	230
Fravænnede grise pr. årssø	-	31,4	32,2	33,0	33,0	-
Planteproduktion						
Foderhvede (kr./hkg.)	118	117	106	112	126	100
Foderbyg (kr./hkg.)	115	118	102	107	124	95
Foderbyg, økologisk (kr./hkg.)	-	184	209	246	248	210
Maltbyg (kr./hkg.)	104	130	118	122	136	110
Raps (kr./hkg.)	246	261	267	284	262	265
Kartofler, konsum (kr./hkg.)	-	155	133	130	135	130
Foder o.a.						
Soyaskrå (kr./hkg.)	220	286	272	267	260	270
A-bl. 18 pct., økologisk	317	294	298	304	313	315
C-bl. 30 pct., økologisk	402	417	429	432	432	440
Foderhvede (kr./hkg.)	128	125	116	121	137	112
Foderbyg (kr./hkg.)	126	127	114	117	138	108
Foderbyg, økologisk (kr./hkg.)	-	204	232	254	291	225
Rapsskrå (kr./hkg.)	181	196	192	187	188	190
Gødning (indeks)	164	185	151	148	155	165
Dieselolie (øre/l)	513	522	470	522	598	600

Note: "Normalår" defineres i Bilag 2. Prisprognosen udtrykker den gennemsnitligt handlede pris for alle mængder; spot, kontrakt og internt på bedrifterne. Priserne er plus efterbetaling og minus diverse produktionsafgifter. Af konkurrenceretlige årsager er prisprognoseerne for 2019 udeladt. Disse indgår dog i Landskalkuler i Ø90, i Mark Online og DMS. Udvalgte abonnenter til Landbrugsinfo har adgang til prognosepriserne for 2018-2022 i www.farmtal.dk.

DEFINITIONER

Bytteforhold: Bytteforholdet beskriver udviklingen i producenternes salgspriser i forhold til deres købspriser. Der tages udgangspunkt i gennemsnittet af de månedlige observationer i årene 2010-2012, som angives med indeks 100. En værdi over 100 betyder, at bytteforholdet er bedre end gennemsnittet af 2010-2012 og vice versa.

$$\text{Bytteforhold} = \frac{\text{Salgsprisindeks}}{\text{Købsprisindeks}}$$

Indeksene for salgs- og købspriserne er vægtede ud fra de enkelte salgsprodukters og omkostningsarters gennemsnitlige andel i årene 2010-2012 af henholdsvis den samlede omsætning og de samlede omkostninger. Der er kun medtaget indtægter og omkostninger, der er en del af resultat af primær drift plus afkoblet EU-støtte. Udviklingen i renteniveauet påvirker således ikke bytteforholdet.

Mælkepris: I prognose-beregningerne anvendes Arlas afregningsmodel. Mælken er med 4,20 procent fedt, 3,40 procent protein og med et kvalitetstillæg på 3,2 procent. Der indregnes, at alle bedrifter får tillæg for uafhængig afhentning. Prognoseprisen er inklusiv tillæg for Arlagården Plus samt de nye tillæg for adgangsforskel og 3" udløbsrør, men eksklusiv tillæg for non GM foder og fælles konsolidering. Individuel konsolidering på ejerbeviser er inkluderet i prognoseprisen.

Normalår: Et normalår tager udgangspunkt i anslåede langsigtede priser fra OECD/FAO's ti-årige prisprognoser, som de fremgår af Agricultural Outlook. Der foretages endvidere en korrektion i henhold til valuta, den skønnede produktivitets- og inflationsudvikling samt tilpasning til danske markedsforhold.

Svinepriser: I prognose-beregningerne benyttes afregningsprisen for svinekød inklusiv efterbetaling og opgøres som den forventede notering plus efterbetaling (1 kr.) minus fradrag (23 øre) minus produktionsafgift (5 øre).

Smågrisepriserne er "basis"-noteringer beregnet efter principperne for den beregnede notering på 7 og 30 kg grise. Grise til puljenotering og til eksport indregnes til den forventede udvikling i puljenotering for SPF Region 2 og 3 PRRS negativ.

SEGES skaber løsninger til fremtidens landbrugs- og føde-
vareerhverv. Vi udvikler forretningsmuligheder
i tæt samarbejde med vores kunder, forsknings-
institutioner og virksomheder over hele verden.
SEGES er en del af Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

SEGES
Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.
Agro Food Park 15
DK 8200 Aarhus N

+45 8740 5000
info@seges.dk
seges.dk

